

Til: AVDELINGSSTYRET**Fra: DEKAN****Saksframlegg ved: Odd Morten Mjøen****Dato: 30.10.07****A 20/07 Masterstudier, søkning og framtidige tiltak****Innledning**

Hensikten med dette saksframlegget er å drøfte framtidige tiltak ved våre masterstudier i lys av den bekymringsfulle studentsituasjonen studietilbudene er i etter 3 års drift.¹ Dette dokumentet tar primært for seg økonomiske sider ved masterstudiene.

I. Faktatall tre siste studieår

Følgende masterprogrammer ble etablert i 2005/2006

- Grunnskolens matematikkfag, ved HiST/ALT: oppstart 2005. Navnet ble endret til Master i matematikkdiraktikk i 2006.
- Grunnskolens norskfag, ved HiST/ALT: oppstart 2005. Navnet ble endret til master i norskdidaktikk i 2006.
- Samfunnsfag fagdidaktikk, ved PLU/NTNU som akkrediterende institusjon, i et samarbeid med HiST/ALT: oppstart 2005
- Naturfag fagdidaktikk: ved PLU/NTNU som akkrediterende institusjon, i et samarbeid med HiST/ALT: oppstart 2006.

En må nå konstatere at antall kvalifiserte søkere til de fire studiene, antall møtte, antall oppmeldte til eksamen og antall produserte SPE (= 60 studiepoengsenheter) i sum er skuffende. HiST/ALT bruker betydelig utdanningskapasitet og ressurser til de fire nyetablerte masterstudiene. Status er per dd:

Studium	Totalt søkere	Tilbud gitt	Svart JA	Møtt 1. dag	Antall 1. jan	Oppmeldt eksamen	Produserte 60stp enheter
2005-2006:							
Matte 1år	30	20	12	9	6	8	6,5
Norsk 1år	16	14	10	9	9	6	5
Sam 1år	19	9	9	8	8	6	3
Totalt:				29	29	20	14,5
2006-2007:	Totalt søkere	Tilbud gitt	Svart JA	Møtt 1. dag	Situasjon 11.09.06	Oppmeldt eksamen	Produserte 60stp enheter
Matte 1år	23	18	10	9	9	9	7,3
Norsk 1år	13	10	3	6	3	4	4
Natur 1år	11	5	4	5	4/(5)	4	2
Sam 1år	16?	7	5	6	6	2	
Matte 2år				6	6	4	4
Norsk 2år				6	6	6	1
Totalt:				38	34	29	18,3

¹ For øvrig har HiST/ALT som kjent samarbeid med NTNU om de tidligere etablerte Spesialpedagogikk- og skoleledelsesmastere.

2007-2008: (pr.22.10.07)	Totalt søkere	Tilbud gitt	Svart JA	Møtt 1. dag	Situasjon 22.10.07	Oppmeldt Eksamen	Produserte 60stp enheter
Matte 1år	12	9		3	3		
Norsk 1år	14	11		10	10		
Natur 1år	20	15		11	10		
Sam 1år	12	7		7	7		
Matte 2år				5	5		
Norsk 2år				3	3		
Totalt:							

Både søkning, oppmøte og gjennomstrømning er bekymringsfull. Av de totalt 38 som møtte høsten 2006 på masterprogrammene samlet, er det 18,3 som har hatt full studiepoengsproduksjon på 60 sp. i løpet av studieåret 2006/2007, det vil si en gjennomstrømning på 48,2 %, som er noe lavere enn ønsket. For våre egne masterprogrammer i norsk- og matematikkdiraktikk tok vi opp 21 studenter i 2005, men bare 5 (23,9 %) har levert masteroppgaven så langt, 3 kandidater innen normert tid og 2 med et par måneders forsinkelse.

Med forholdsvis lav gjennomstrømning må en lete etter årsaker og sette i verk tiltak som kan imøtekomme denne situasjonen. Det er viktig at en ser på årsaker til at studentene ikke fullfører på normert tid. Hvis det er slik at studentene planlegger å ha en lavere gjennomføringstakt, er det viktig at dette kommer fram av tallene. Det kan være formålstjenelig å se på organiseringen av undervisningen, med tanke på å tilrettelegge for deltidsstudenter, for eksempel lærere som allerede er i jobb.

Hvis en ser på søkertallene for de to foregående årene, ser vi at det i studieåret 2006/2007 var lav rekruttering til master i norskdidaktikk, mens det var tilfredsstillende for master i matematikkdiraktikk, for studieåret 2007/2008 er situasjonen motsatt. Dette gjør at en ikke kan årsaksforklare søkingen med lav interesse for et enkelt studium. Med den lave søkingen til masteren i norskdidaktikk i 2006, gjorde norskseksjonen noen grep for å styrke søkergrunnlaget blant allmennlærerstudentene. Dette kan være en forklaring på økt søknad. For masteren i matematikkdiraktikk ble ikke slike tiltak satt i verk, noe som kan være årsak til lav søknad der i 2007. For studieåret 2007/2008 er begge fagmiljøene svært opptatt av å sikre rekruttering gjennom allmennlærerutdanningen – spesielt gjennom norsk 2 og matematikk 2. Disse tiltakene, kan vi anta, vil gjøre rekrutteringen til disse to masterne bedre kommende studieår.

Kostnader

Hvis vi ser på kostnadene som er knyttet til mastersatsingen ved avdelingen har vi følgende situasjon for innværende studieår.

Studenttall pr 22. oktober: 1. studieår (60 studiepoeng)				
Fag	Timer	Kostnad	Antall studenter	Kostnad pr student
Matematikk	1200	498 000	3	166 000
Norsk	2000	830 000	10	83 000
Naturfag	2000	830 000	10	83 000
Samfunnsfag	1800	747 000	7	106 714

Inntekter

Basistildeling

Når kostnadene korrigeres for inntektene avdelingen har per student, har vi lagt følgende til grunn; Ut i fra basistildelingen avdelingen får, er kr 40.000 knyttet til den enkelte student. For masterne i norsk-, og matematikdidaktikk fikk avdelingen beholde til sammen 24 studieplasser fra IKT-basert allmennlærerutdanning noe som fører til at vi har noe vi kan kalle en basisfinansiering knyttet til disse masterne på 960.000. Dette fører til at hvert årskull på henholdsvis norsk- og matematikdidaktikk har kr 240.000 uavhengig av antall studenter som blir tatt opp, hvis studieplassene fordeles jevnt.

For masterne samfunnsfagdidaktikk og naturfagdidaktikk har vi ikke fått tildelt studieplasser, og må derfor ta av de ordinære studieplassene i 4. år. Derfor ligger det ingen basisfinansiering i bunnen for disse masterne, men de får 40.000 for hver student som blir tatt opp. Dette fører til at hele finansieringen av masterne i naturfag- og samfunnsfagdidaktikk i utgangspunktet er knyttet til antall studenter, noe som igjen gir større kostnad per student for avdelingen.

Fag	Timer ²	Kostnad	Kostnad eks. basistildeling	Antall studenter	Kostnad pr student
Matematikk	1200	498 000	258 000	3	86000
Norsk	2000	830 000	590 000	10	59000
Naturfag	2000	830 000	630 000	10	63000
Samfunnsfag	1800	747 000	607 000	7	86714

Studiepoengspremiering

I tillegg til basistildelingen får også avdelingen inntekt for studiepoengsproduksjonen. Premieringen er inndelt i kategorier (A-E) og vil derfor variere i størrelse ut i fra hvilken kategori departementet bestemmer at en utdanning skal premieres etter. Realfagene er plassert i kategori C som gir 58.000 for hver 60 sp, mens masterne i samfunnsfag- og norskdidaktikk er plassert i D som gir 42.000 for hver 60 sp. Dette gir følgende ressursituasjon, forutsatt at alle studentene som er i løpet fullfører mastergraden.

Fag	Kostnad eks. basistildeling	Antall studenter	Kostnad pr student	Studiepoengspremiering		Totalt pr student	Totalt
				Inntekt pr kandidat	Inntekt sum		
Matematikk	258 000	3	86000	58000	174000	-28000	-84000
Norsk	590 000	10	59000	42000	420000	-17000	-170000
Naturfag	630 000	10	63000	58000	580000	-5000	-50000
Samfunnsfag	607 000	7	86714	42000	294000	-44714	-313000
							-617000

I og med at søknaden til masterstudiene ikke har vært som forventet får det økonomiske konsekvenser for avdelingen. Som denne tabellen viser vil det for inneværende studieår være behov for å finansiere en stor del av masterutdanningenes ressursbehov over avdelingens rammebudsjett. At avdelingen bruker ressurser på å bygge opp masterutdanninger har vært en bevisst satsing og et av de fire satsingsområdene som skal gis spesiell prioritet i denne perioden er skolefag og fagdidaktikk. Det vil likevel være nødvendig å se på ressursene som brukes på disse studiene og hvilke grenseverdier vi opererer med i forhold til hvilket antall studenter vi må ha for at denne satsingen skal gå i balanse.

² Ressurstildelingen for hvert av studiene er gjort med utgangspunkt i *Utfyllende bestemmelser om arbeidsoppgaver og arbeidsplaner for faglig-vitenskapelig tilsatte studieåret 2007 - 2008*

I tabellen nedenfor er det gjort beregninger for hvor mange studenter en må ha i dagens modell for ikke å gå i underbalanse. I denne modellen er ikke ressurstildelingen endret.

1. studieår (60 studiepoeng)				Studiepoengs premiering					
Fag	Timer	Kostnad	Antall stud	Kostnad eks. basistildeling	Kostnad pr stud.	Inntekt pr kand	Inntekt sum	Totalt pr stud	Totalt
Matematikk	2000	830 000	11	590 000	53636	58000	638000	4364	48000
Norsk	2000	830 000	14	550 000	39286	42000	588000	2714	38000
Naturfag	2000	830 000	11	610 000	55455	58000	638000	2545	28000
Samfunnsfag	2000	830 000	14	550 000	39286	42000	588000	2714	38000

Her ser vi at realfagene naturfag- og matematikdidaktikk trenger 11 studenter hver for at bevilgningen skal dekke inn kostnadene avdelingen har med masteren hvis undervisningsressursen er satt til 2000 for 60 sp. For studiene i norsk- og samfunnsfagdidaktikk er studiepoengspremieringen lavere (kategori D) noe som fører til at de må ha 14 studenter for å gå i balanse.

Andre effekter av masterutdanninger

FOU-publisering

Når en skal gjøre vurderinger knyttet til denne typen utdanning på dette nivået, er det viktig at en ikke ser på studieproduksjon isolert. Høgskolen arbeider med en form for virksomhet der det ikke er et mål i se selv å gå i balanse. Masterstudiene har mange synergieffekter som vanskelig kan måles i kroner. Et parameter som kan knyttes til økonomisk effekt er publikasjonspoeng. Vi ser av avdelingens publikasjonsstatistikk at det er vesentlig mer publisering knyttet til masterprogrammene, enn til fagseksjoner uten mastergrad. Dette bør være en faktor som er med i kostnadsberegningen, og som det bør tas hensyn til i vurderingen av satsingen på mastergrader.

År	Totalt	DBH-poeng	% av HiST	Fagfelleartikler - nivå, % av ALT-poengene	Fagmiljø
2000 (UFF)	193			3 - N1: 1/3, N2: 2	N1 matematikk, N 2 pedagogikk
2001	234			3 - N1: 1+1/3+1/2	1 5/6 matematikk, 1 norsk
2002	222			4 - N1: 3+1/2	1 1/2 matematikk, 1 ped, 1 norsk
2003	191			3 - N1: 2 1/2	1 1/2 matematikk, 1/2 norsk, 1/2 ped
2004 (DBH)	222	12,6	42,6	8 - N1: 4 1/2, N2: 3 78 % av ALT-poeng	N1 2 mat, 1 3/4 ped, 3/4 norsk, N2 2 ped, 1 samfunnsfag
2005	191	14,7	33,4	7 - N1: 4 1/3, N2: 2 57 % av ALT-poeng	N1 2 mat, 1/3 naturfag, 1 1/2 norsk, 1/2 ped, N2 1 1/2 ped, 1/2 norsk
2006	203	4,8	13	3 - N1 55 % av ALT-poeng	1 matematikk, 2 ped

Denne tabellen viser publiseringen fra avdelingen de siste årene. Det er de seksjonene som har mastergrader som er representert i denne oversikten. Det er viktig å huske at mastergradsløpene til dels har fått store ressurser for å undervise /veilede i tillegg til at det forventes at områdene prioriteres ved FoU-tildelinger. Denne satsingen har gitt resultater.

Eksterne forskningsmidler

Et annet viktig moment, er at fagmiljøene knyttet til masterprogrammene er i stand til å trekke forskningsmidler til avdelingen. De store forskningsprosjektene som avdelingen har fått tildelt gjennom Norges forskningsråd er knyttet til masterprogrammene i norsk- og matematikdidaktikk. I matematikk har vi to prosjekt Teacher Education and Development Study – Mathematics) og Teaching Better Mathematics. For sist nevnte prosjekt tildeles vi fra NFR kr 2,2 millioner for perioden 2006-2010 for prosjektet. Når det gjelder norskprosjektet Skrivning som grunnleggende ferdighet og utfordring, tildeles avdelingen 6 millioner i løpet av perioden 2007-2010. Dette er midler vi med liten sannsynlighet hadde fått hvis avdelingen ikke hadde gjennomført denne satsingen.

Avdelingen har et faglig ansvar for *Skriving som kunnskapsstrategi i ulike fag og profesjoner*, som er et av Høgskolens sju strategiske satsingsområdene. Avdelingens mastersatsing er en forutsetning for å lykkes på dette området.

Utvikling av fagmiljøer

Gjennom etableringen av mastergradene har avdelingen blitt en interessant samarbeidspartner for eksterne fagmiljø. Vi har fått professor II stillinger besatt av meget renommerte fagpersoner, som vi ikke hadde rekruttert uten mastersatsingen. Dette har igjen styrket fagene, både i masterutdanningene og grunnutdanningen.

Avdelingen har brukt mye ressurser på å bygge opp disse fagmiljøene, og det er derfor viktig at vi tar oss noe tid til å se hvordan disse investeringene kaster av seg, også i form av høyere søknad. Det er forholdsvis nytt her i landet med en lærerutdanning på 5 år ved en høgskole. Studentene trenger tid til å oppdage denne muligheten, og se fortrinnene denne kompetansen vil gi i framtidens skole. Samtidig vet vi at 5-årig lærerutdanning drøftes av myndighetene. Dette kan få store konsekvenser for vår lærerutdanning. Med flere masterløp har vi lagt til rette for den kommende utviklingen.

Merkevaren HiST/ALT

Det å ha utdanninger på masternivå, er med på å heve avdelingens omdømme. Dette er umulig å sette en pris på, men vi kan anta at det har konsekvenser både i forhold til studentrekruttering og eksternfinansiert virksomhet.

Mot denne bakgrunn fremmer dekan følgende

Forslag til vedtak:

1. *Avdelingsstyret vedtar at avdelingen fortsetter satsingen på masterstudiene.*
2. *Avdelingsstyret ser at avdelingen har utfordringer knyttet til rekrutteringen til masterstudiene og ber dekan om at markedsførings- og rekrutteringsarbeidet intensiveres.*
3. *Avdelingsstyret ber dekan om å se på organiseringen av masterstudiene med tanke på å utnytte ressursene bedre gjennom fellesemner, samt å legge tilbudene bedre til rette for deltidsstudenter.*

